

Diskusia – Sloboda prejavu a propaganda

Vyučovaciu hodinu sme začínali diskurzom do uvedenej problematiky, kde sme si vysvetlili, čo je to sloboda prejavu a aké má limity, poukázali sme na jej zakotvenie v Deklarácii práv človeka občana, v Deklarácii ľudských práv a v 2. hlave Ústavy SR.

Pokračovali sme ukážkami príspevkov, resp. správ, ktoré sa objavili po smrti epidemiológa Vladimíra Krčméryho.

Rozoberali sme príčiny a prejavy porušovania slobody prejavu.

Rozoberali sme ako rozoznať falošné správy, resp. hoaxy a ich zásahy do osobnej slobody iného.

Študenti sa následne rozdelili do 2 skupín, každá zo skupín sa mala individuálne vyjadriť k rozoberaným otázkam, kde mali prerozprávať názor iného s prizmou empatie a následne bez použitia spojky, ale prezentovať svoje osobné stanovisko.

V diskusii sme sa zamerali na tieto otázky:

- Má byť sloboda prejavu nejako obmedzená?
- Súhlasíte s tým, aby sa na internete mohol ktokoľvek o čomkoľvek a akokoľvek vyjadrovať?
- Súhlasíte s redukciami, resp. korekciami mediálnych obsahov (príspevkov na internete) alebo to už pokladáte za porušovanie slobody prejavu?
- Prečo je dôležité hovoriť o regulácii mediálnych obsahov?
- Vidíte za sťahovaním, resp. preferovaním určitých príspevkov propagandu?

Závery diskusie:

Obe nami vytvorené skupiny sa aktívne zapájali do diskusie a zhodli sa na názore, že sloboda prejavu má byť v určitom smere, rozsahu a obsahu obmedzená, a to konkrétne etickým imperatívom v praxi. Ľudia by mali rešpektovať tak svoju slobodu prejavu ako aj slobodu prejavu niekoho iného. Vyjadrovanie, resp. prezentovanie rovnako faktov ako argumentov, by malo byť v etickej línii slušného vyjadrovania sa. Dvaja zo študentov, však vyjadrili názor, že je potrebné filtrovať, čo ideme obmedzovať, momentálne je podľa nich ťažké sa k tomu objektívne vyjadriť, lebo sa dá písať a vyjadrovať na toľkých fórach, že je nemožné takého

jedného používateľa zastaviť, ale v internetovej vojne by sa podľa nich mali sledovať jednotlivé internetové stránky a tie sa dajú podľa nich ľahšie zablokovať a zamedziť tak šíreniu nebezpečných, klamlivých informácií.

Študenti vyjadrili nesúhlas pri otázke, či sa môže ktokoľvek o čomkoľvek vyjadrovať na internete. Je podľa ich názoru pravda, že máme slobodu prejavu, ale ak nie som odborníkom, vyštudovaným človekom v danom odbore, (napr. ak nemám vyštudovanú kvantovú fyziku), tak sa k danej téme nemám stavať ako odborník a nešíriť informácie ako stopercentne pravdivé. Pri odpovedi na otázku, či je správne vyjadrovať sa akýmkoľvek spôsobom na internete tiež panovala zhoda, že ak sa používajú nadávky, expresívne slová, osočovanie, tak by sa mal príspevok s takýmto obsahom zablokovať, resp. stiahnuť, vymazať. Študenti sa zhodli na tom, že šírenie hoaxov a nepravdivých informácií o druhom človeku poškodzuje danú osobu, naruša jeho integritu, radikalizuje verejnú mienku a dobrá povest' sa naspäť dá získať len ťažko. Potom nastávajú rôzne psychické problémy.

Regulácia mediálnych obsahov je podľa ich názoru na mieste, sťahovať z mediálneho priestoru by sa mali príspevky vulgárne sa vyjadrujúce o nejakej osobe, príspevky a komentáre vyhrážajúce sa iným osobám – buď ublížením, resp. smrťou. Na druhej strane by sa však nemali sťahovať a korigovať politické príspevky, resp. príspevky ľudí s iným svetonázorom (zameranie na pohlavie, rasu, sexualitu, politickú príslušnosť, a pod.). Ak svojím názorom nedehtonestujem toho druhého, vulgárne mu nenadávam, nechcem jeho fyzickú likvidáciu, resp. vyhladenie danej skupiny obyvateľov, tak môj názor uvedený v príspevku by mal byť naďalej voľne šíriteľný. Dvaja študenti sa vyjadrili, že podľa ich názoru, sťahovať by sa mali iba príspevky, ktoré sú označené za hoaxy, ale príspevky, kde človek prezentuje svoj názor slušným spôsobom, by mali byť vždy ponechané.

V ďalšej otázke študenti preferovali názor, že mediálny obsah je potrebné regulovať, ak sa šíria správy, ktoré zasahujú do slobody iného, očierňujú ho, teda ak to môže zasiahnuť život jeho alebo jeho rodiny.

Propagandu ako takú už študenti na sociálnych sieťach nevnímajú, podľa ich názoru sa dostáva skôr do úzadia a je zastrená klamlivým obsahom a hoaxmi. Slovíčko propaganda vnímajú skôr s vojenskými udalosťami na Ukrajine, kde sa veľa hovorí o ruskej propagande. Sami však boli konfrontovaní s realitou, keď sa pripravovali na olympiádu z ruského jazyka a následne sa pred termínom konania súťaže dozvedeli, že táto súťaž bola z dôvodu vojenského konfliktu na Ukrajine zrušená. Vnímali to ako zásah do ich slobody prejavu, keďže im bolo znemožnené prezentovať svoje jazykové znalosti, oproti ostatným cudzím jazykom, ktoré sa

v slovenskom školstve vyučujú. Pociťujú tak oklieštenosť informácii, aj s ohľadom na to, čo sa deje v samotnom Rusku a vyvoláva to v nich pocit, že obe strany uvedeného konfliktu využívajú propagandu vo svoj prospech. Ako mladí ľudia by si priali žiť v štáte, ktorý im poskytuje fakty a dá osobnú slobodu prejavu natoľko silnú, aby sami dokázali zhodnotiť relevantnosť zdieľaných informácií.

Tak si všetci držme palce.